

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-O.431.31.2015

Warszawa, 17 marca 2016 r.

Pan
Dariusz Chaborski
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej w Przasnyszu
ul. Ruda 1, 06-300 Przasnysz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.) inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Oddział w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Ostrołęce Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 30 listopada oraz 1 i 2 grudnia 2015 r. kontrolę doraźną w Domu Pomocy Społecznej w Przasnyszu przy ulicy Ruda 1.

Przedmiotem kontroli była realizacja usług wspomagających w zakresie zapewnienia mieszkańcom domu pomocy społecznej pomocy w dokonywaniu zakupów. Kontrolą objęto okres od 01.01.2014 r. do 02.12.2015 r. i wydatkowanie środków mieszkańców przez opiekunów prawnych i kuratorów, w szczególności w latach 2014-2015 przez dyrektora Domu, uwzględniając przy tym zakupy będące aktualnie na stanie mieszkańców dokonane w latach 2011-2015.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 7 stycznia 2016 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W świetle ustaleń kontroli zakupy dla mieszkańców całkowicie lub częściowo ubezwłasnowolnionych oraz innych mieszkańców posiadających kuratora dokonywane były przez uprawnionych pracowników Domu Pomocy Społecznej w Przasnyszu, którym właściwy sąd powierzył odpowiednio sprawowanie opieki lub kurateli nad tymi mieszkańcami. Na dzień kontroli 33 mieszkańców Domu miało ustanowionego opiekuna prawnego, a 29 kuratora, w tym dla 10 osób częściowo ubezwłasnowolnionych. Pracownicy Domu sprawowali opiekę prawną nad 21

mieszkańcami i pełnili ustalone funkcje kuratora dla 3 osób częściowo ubezwłasnowolnionych i 15 mieszkańców, którzy nie byli ubezwłasnowolnieni. Funkcje opiekuna lub kuratora dla 11 mieszkańców sąd powierzył również Panu – dyrektorowi Domu Pomocy, który jednocześnie reprezentuje prowadzony przez DPS Warsztat Terapii Zajęciowej.

Zgodnie z ustaleniami kontroli wszystkie dokonane za pieniądze mieszkańców zakupy były udokumentowane imiennymi fakturami lub rachunkami. Zgodnie z przedstawionymi dowodami przedmiotem zakupu dla mieszkańców były, w szczególności: żywność, odzież i obuwie, kosmetyki, przybory toaletowe, pościel, ręczniki, a także meble.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 7 i pkt 8 rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. poz. 964) obowiązek zapewnienia mieszkańcom przez dom pomocy społecznej odzieży i obuwia oraz środków czystości i środków higienicznych, w tym również pościeli, istnieje tylko wówczas, gdy mieszkańcy nie posiadają własnych środków lub gdy sami nie są w stanie ich sobie zapewnić. Oznacza to, że potrzeby te powinny być zaspokajane w pierwszej kolejności ze środków i zasobów mieszkańców. Niemniej jednak zakupione rzeczy ze środków danego mieszkańca nie mogą być przedmiotem użytku przez innych. Mimo wydanych przez Wojewodę Mazowieckiego licznych zaleceń dotyczących nieprzestrzegania prawa własności mieszkańca w kierowanym przez Pana Domu, naruszenia prawa własności mają nadal miejsce, choćby w przypadku zakupywanej ze środków mieszkańców pościeli. W wyniku nienależytej organizacji usług pralniczych oraz braku możliwości identyfikacji, że zakupiona pościel stanowi własność konkretnego mieszkańca, była ona przeznaczana do użytku wspólnego. W nielicznych przypadkach była natomiast oznakowana i jednocześnie zniszczona poprzez wypisanie flamastrem na materiale nazwiska jej posiadacza. Należy zatem zwrócić uwagę, że taki sposób oznakowania cudzej własności również narusza dobra ich właścicieli. Ponadto uwagę zwraca istniejący konflikt uprawnień i interesów dyrektora DPS, w dokonywaniu za środki mieszkańców zakupów pościeli z prowadzonego przez DPS w Przasnyszu Warsztatu Terapii Zajęciowej, który reprezentuje.

Natomiast obowiązek zapewnienia mieszkańcowi, oprócz posiłków głównych, podstawowych produktów żywnościowych oraz napoi dostępnych przez całą dobę należy do Domu na podstawie §6 ust.1, pkt 6 lit. d) ww. rozporządzenia. Dlatego nie znajduję uzasadnienia dla zakupywania przez Pana podstawowych produktów żywnościowych, w szczególności wędlin, za środki mieszkańców, w dodatku w ilości uniemożliwiającej samodzielne przez nich przechowywanie i dysponowanie, czy jednorazowe spożycie po ich przekazaniu mieszkańcowi.

Jednocześnie należy wskazać, że podstawowe produkty żywnościowe dostępne w kuchenkach oddziałowych nie mogą ograniczać się do pozostałości z głównych posiłków, zwykle w formie pieczywa, masła i dżemu, czy też „dyżurnej” konserwy, ale powinny być zaplanowane zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami żywienia, i na tyle urozmaicone, aby zaspokajały potrzeby żywieniowe mieszkańców.

Wyposażenie pokoju mieszkalnego w łóżko lub tapczan, szafę, stół, krzesła, szafkę nocną dla każdego mieszkańca jest jednym z podstawowych warunków spełniania przez dom pomocy społecznej standardu w zakresie świadczonych usług bytowych. Tymczasem do zapewnienia tych usług w kierowanym przez Pana Domu, zostały wydatkowane środki pieniężne mieszkańców z ich kont depozytowych przez zatrudnionych w Domu pracowników, a jednocześnie działających w ich imieniu opiekunów prawnych lub kuratorów. Bezsprzecznym w sprawie jest, że ww. wyposażenie pokoju mieszkańca gwarantuje dom pomocy społecznej, zaś jego niezapewnienie przez dps oznacza brak wymaganego standardu. Natomiast zakup tego wyposażenia za środki mieszkańców za powszechną zgodą, wiedzą i poprzez kierującego Domem dyrektora oznacza nieuprawnione wykorzystanie środków pieniężnych mieszkańców na realizację wymaganego standardu przez Dom.

W ocenie organu kontroli stwierdzone nieprawidłowości są również wynikiem nieprzestrzegania ustalonych w Domu przez samego siebie jako dyrektora procedur. Zgodnie z postanowieniami Regulaminu postępowania z depozytami wartościowymi w DPS w Przasnyszu ustalonymi zarządzeniem nr 5/2011 dyrektora DPS w z dnia 1 kwietnia 2011 r. (dane z protokołu kontroli doraźnej przeprowadzonej z upoważnienia wojewody w DPS w Przasnyszu w dniach 21-23 maja 2013 r.) pobieranie znacznych kwot pieniężnych przez opiekuna prawnego lub kuratora z depozytu gotówkowego oraz zakup rzeczy o wysokiej wartości, jak telewizor, komputer czy meble wymaga zgody sądu. Tymczasem bez zgody sądu opiekunowie prawni lub kuratorzy (pracownicy Domu) w latach 2011-2015 zakupili meble dla 16 mieszkańców, w tym w 2011 r. dla 2 osób na kwotę 3143 zł, w 2012 r. dla 7 mieszkańców na łączną kwotę 28 289 zł, w 2013 r. dla 5 mieszkańców na łączną kwotę 12 887 zł, w 2014 r. dla 3 mieszkańców na łączną kwotę 3 490 zł i w 2015 r. dla 6 mieszkańców na łączną kwotę 9 410,01 zł. Pan, jako dyrektor DPS i opiekun prawny lub kurator w latach 2012 - 2015 zakupił meble dla 8 spośród 16 mieszkańców na łączną kwotę 34 069,01 zł. Dodatkowo mieszkańcy ponieśli koszty montażu mebli na łączną kwotę 1 392 zł lub transportu na kwotę 35 zł. Na zakupione meble składały się głównie szafy, szafki i półki tworzące stałe zabudowy, materace, łóżka, nadstawki, stoły i taborety, w jednym przypadku był to

fotel. W niektórych przypadkach zabudowy meblowe nie były dostosowane do potrzeb mieszkańców, tj. znacznie przekraczały ich potrzeby (szafy lub szafki były puste) lub były zamontowane w miejscu uniemożliwiającym samodzielne z nich korzystanie lub przeznaczone były do użytkowania przez mieszkańców wspólnie zamieszkujących, a niepartycypujących w kosztach zakupach.

Zastrzeżenia organu kontroli budzi również wypłacanie mieszkańcom drobnych kwot pieniędzy (20-30 zł) na dofinansowywanie przez nich uroczystości okazjonalnych organizowanych przez Dom Pomocy Społecznej, jak Walentynki, Dzień Kobiet czy piknik, do których zapewnienia Dom jest zobowiązany w ramach realizacji usług opiekuńczych i wspomagających na podstawie § 6 ust. 1 pkt 10 lit. d rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Ponadto dyrektor DPS w sposób nieuprawniony wystawił rachunek mieszkańcowi za przejazd samochodem służbowym na grób rodzinny w kwocie 99,99 zł, podczas gdy obowiązkiem Domu jest umożliwienie mieszkańcowi zaspokojenia potrzeb religijnych, stosownie do § 5 ust.1, pkt 3 lit.c) ww. rozporządzenia, a podmioty niebędące przedsiębiorcami mogą wykonywać wyłącznie przewozy niezarobkowe do realizacji statutowych zadań.

Nadzór nad wykonywaniem obowiązków opiekuna prawnego lub kuratora przez pracowników DPS w Przasnyszu należy do wyłącznej kompetencji właściwego sądu, ale wykonywanie powierzonych im zadań i funkcji służących realizacji standardu usług w domu pomocy społecznej podlega ocenie wojewody mazowieckiego.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem w sprawie domów pomocy społecznej, w celu określenia indywidualnych potrzeb mieszkańców oraz zakresu świadczonych im usług powołane w domu zespoły opiekuńczo-terapeutyczne mają za zadanie opracować indywidualne plany wsparcia mieszkańca domu, a następnie je realizować z mieszkańcem, jeśli jego udział jest możliwy. Indywidualne plany wsparcia są podstawą funkcjonowania domu pomocy społecznej, a zatem świadczenia mieszkańcom usług objętych standardem. Pomimo, że mieszkańcy kierowanego przez Pana Domu potrzebowali pomocy w dokonywaniu zakupów, w szczególności odzieży i obuwia oraz środków czystości i środków higienicznych, funkcjonujące w Domu Pomocy Społecznej zespoły opiekuńczo-terapeutyczne opracowując po raz kolejny indywidualne plany dla mieszkańców nie zaplanowały wsparcia w tym zakresie, choćby we współpracy z ustanowionymi przez sąd, spośród pracowników Domu, opiekunami prawnymi lub kuratorami. Potrzeby mieszkańców były określone poza zespołem, samodzielnie przez Pana i pracowników Domu, którzy jednocześnie pełnili obowiązki kuratora lub opiekuna prawnego mieszkańca Domu. Zdaniem organu

kontroli w wyniku nadużycia uprawnień i pełnionych funkcji na stanowisku dyrektora DPS, w tym wobec podległych Panu pracowników, usługi takie jak wyposażenie pokoi w meble, zapewnienie podstawowych produktowych żywnościowych poza posiłkami głównymi, organizacja przez Dom imprez okazjonalnych oraz umożliwienie zaspokojenia potrzeb religijnych mieszkańcowi, mimo istniejącego obowiązku Domu, były finansowane lub dofinansowywane ze środków własnych mieszkańców, pobranych z ich kont depozytowych przez pracowników Domu, w tym Pana jako osobę bezpośrednio odpowiedzialną za zapewnienie tych usług przez Dom oraz zapewnienie mieszkańcom bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych.

W świetle powyższych ustaleń osobą bezpośrednio odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia jest Pan Dariusz Chaborski – dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Przasnyszu.

Mając na uwadze powyższe zwracam się o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Zwrócić 16 mieszkańcom na ich konta depozytowe środki pieniężne pobrane na zakup wyposażenia do pokoi mieszkalnych Domu w latach 2011-2015 r.
2. Zwrócić mieszkańcowi pieniądze pobrane przez DPS za dowóz samochodem służbowym na grób rodzinny.
3. Świadczyć usługi w sposób gwarantujący przestrzeganie prawa własności rzeczy mieszkańca. Zniszczoną oraz używaną przez inne osoby pościel mieszkańca, która została zakupiona za jego pieniądze wymienić mu na nową.
4. Zapewnić mieszkańcom zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami żywienia podstawowe produkty żywnościowe pomiędzy posiłkami głównymi, uwzględniając ich potrzeby żywieniowe.
5. Na życzenie mieszkańca dokonywać za jego pieniądze tylko takich zakupów, do których zapewnienia nie jest zobowiązany Dom.
6. Nie sprzedawać mieszkańcom DPS w Przasnyszu oraz reprezentującym ich pracownikom Domu pościeli z Warsztatów Terapii Zajęciowej prowadzonych przez DPS w Przasnyszu.
7. Zapewnić w miarę możliwości odpowiednie środki w budżecie Domu Pomocy Społecznej na organizację świąt i uroczystości okazjonalnych.

8. W indywidualnych planach wsparcia mieszkańca określić indywidualne potrzeby mieszkańców i zaplanować odpowiadające tym potrzebom oraz możliwościom mieszkańców usługi przez powołane w Domu zespoły opiekuńczo-terapeutyczne.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego. Zastrzeżenia należy kierować na adres: Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej, pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa.

W przypadku niezłożenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń, należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej Oddział w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Ostrołęce, ul. Gorbatowa 15, 07-410 Ostrołęka.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wiesława Kacperek-Biegańska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Zenon Szczepankowski
Starosta Przasnyski.
2. Pan Lesław Nawacki
Dyrektor Zespołu Prawa Pracy i Zabezpieczenia Społecznego
Biura Rzecznika Praw Obywatelskich.
(dot. sprawy III.7065.263.2015.JA)
3. Pani Sędzia Hanna Suchodolska
Przewodnicząca Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich
Sądu Rejonowego w Przasnyszu.